

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas ielā 45, Rīgā, LV-1039 | Tālrunis 67097200 | Fakss 67097277 | E-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

R ī g ā

02.02.2017.

Nr.15
(prot. Nr.5, 6.p.)

Par strīda starp akciju sabiedrību „HAUSMASTER” un akciju sabiedrību „RĪGAS SILTUMS” izskatīšanu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2016.gada 20.oktobrī saņēma dzīvojamās mājas Lugažu ielā 10, Rīgā (turpmāk – Dzīvojamā māja), pārvaldnieka, akciju sabiedrības „HAUSMASTER”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103223751, juridiskā adrese: Cēsu iela 15-15, Rīga, LV-1012 (turpmāk – Iesniedzējs), 2016.gada 19.oktobra iesniegumu Nr.2266763 par strīda izskatīšanas ierosināšanu ar akciju sabiedrību „RĪGAS SILTUMS”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003286750, juridiskā adrese: Cēsu iela 3a, Rīga, LV-1012 (turpmāk – Atbildētājs), par Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļā un 17.⁴ panta sestajā daļā noteiktā izpildi un nepārtrauktu siltumenerģijas piegādes nodrošināšanu (turpmāk – Iesniegums).

Ievērojot tiesību aktos noteikto Regulatora kompetenci strīdu izskatīšanā, ar Regulatora 2016.gada 10.novembra lēmumu Nr.151 „Par strīda starp akciju sabiedrību „HAUSMASTER” un akciju sabiedrību „RĪGAS SILTUMS” izskatīšanu” (turpmāk – Lēmums Nr.151) ierosināts strīds starp Iesniedzēju un Atbildētāju Iesnieguma daļā par nepārtrauktu siltumenerģijas piegādes nodrošināšanu Dzīvojamai mājai, ja ir konstatēts neatgūstamais parāds Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē, un par Iesniedzēja prasījuma izdarīt izmaiņas noslēgtajā siltumenerģijas piegādes līguma norēķinu kārtībā pamatotību.

Regulators konstatē

1. Iesniegumā ir norādīta informācija, kas atbilstoši likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (turpmāk – Likums) 33.panta otrajai daļai jāietver iesniegumā par strīda izskatīšanu.
2. Saskaņā ar Iesniegumu strīda priekšmets ir Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļā un 17.⁴ panta sestajā daļā noteiktā izpilde.
3. Iesniegumā Iesniedzējs izteicis šādus prasījumus:
 - 3.1. ierosināt strīda izskatīšanu starp Iesniedzēju un Atbildētāju;

- 3.2. ievērojot Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļā paredzēto, ka pārvaldniekam ir jāpaziņo pakalpojumu sniedzējam par to, ka īpašniekam ir konstatēta maksātnespēja un parādu piedziņa nav iespējama, iesniedzot attiecīgo informāciju apliecinošos dokumentus, lūdz noteikt, kādus dokumentus Atbildētājs ir tiesīgs pieprasīt no lietotāja pārstāvja;
- 3.3. lūdz izskaidrot, vai Atbildētājs ir tiesīgs apstrīdēt norādīto parāda apmēru, tai skaitā pieprasīt detalizētu piegādātās siltumenerģijas sadales metodiku, ja: a) metodiku ir apstiprinājusi Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopība, uzdots Iesniedzējam pārvaldīšanas uzdevums, kas likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdēts, un, vēl jo vairāk, šādas tiesības ir tikai Dzīvojamās mājas dzīvokļa īpašniekiem; b) kreditoru prasījuma pamatotību ir izvērtējis un ir atzinis maksātnespējas administrators, un maksātnespējas procesa ietvaros administratora lēmums nav apstrīdēts; c) kreditora prasījumā turklāt ietilpst summa, kuras pamatotību izvērtēja arī tiesa, taisot spriedumu, kas ir stājies likumīgā spēkā;
- 3.4. lūdz izskaidrot, kam un no kādiem līdzekļiem maksātnespējīgās personas vietā ir jāveic maksājumi Atbildētājam, lai netiktu pārtraukta siltumenerģijas piegāde;
- 3.5. uzlikt par pienākumu Atbildētājam izbeigt prettiesiski katru mēnesi izvirzīt prasību „kaimiņam” maksāt par „kaimiņu” un pakļaut Iesniedzēju spiedienam nodrošināt pakalpojuma nepārtrauktību, investējot apgrozāmos naudas līdzekļus, uzliekot par pienākumu mainīt siltumenerģijas piegādes līgumu, paredzot, ka norēķini kopības likumiskajam pārstāvim ir jāveic saņemtā finansējuma apmērā;
- 3.6. uzlikt par pienākumu noslēgt rakstveida vienošanos par norēķinu pagaidu noregulējumu, kurā noteikts, ka Atbildētājs līdz Dzīvojamās mājas divu dzīvokļu (bijušās) īpašnieces (turpmāk – Parādniece) saistību dzēšanas procedūras pabeigšanai nepieprasa faktiski nenodrošināto finansējumu 3254,03 EUR apmērā Dzīvojamās mājas parāda segšanai, to „iesaldējot” un nodrošinot nepārtrauktu siltumenerģijas piegādi Dzīvojamās mājas īpašniekiem;
- 3.7. uzlikt par pienākumu samazināt Atbildētāja uzskaitē esošo parādsaistību apmēru par neatgūstamā parāda summu, ja iestāsies Maksātnespējas likuma 164.panta pirmajā daļā un Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļā un 17.⁴ panta sestajā daļā noteiktais par neatgūstamā parāda norakstīšanas pamatu.
4. Saskaņā ar Iesniegumā minēto Iesniedzējs no 2015.gada augusta ir vērsies pie Atbildētāja saistībā ar jautājumu par neatgūstamā parāda segšanas kārtību Dzīvojamā mājā, un, Iesniedzēja ieskatā, Atbildētājs ilglaicīgi izvairās sniegt konkrētas atbildes uz Iesniedzēja uzdotajiem jautājumiem un nevēlas risināt neatgūstamā parāda jautājumu.
5. Iesniedzējs Atbildētājam adresētajos iesniegumos (2015.gada 22.maijs Nr.2241409, 2015.gada 18.jūnijs Nr.2242595, 2015.gada 1.septembris Nr.2245877, 2015.gada 30.decembris Nr.2251652, 2016.gada 21.janvāris Nr.2252546, 2016.gada 15.aprīlis Nr.2257029, 2016.gada 8.jūnijs Nr.2259527, 2016.gada 18.jūlijs Nr.2261500, 2016.gada 23.septembris Nr.2265062):
 - 5.1. informē par Dzīvojamās mājas parādu, kuru veido Parādnieces parāds, kurai ir pasludināta fiziskās personas maksātnespēja, līdz ar ko ir apturētas gan uzsāktās tiesvedības par parāda piedziņu, gan tiesu izpildītājiem nodotās parāda piedziņas lietas;
 - 5.2. lūdz dzēst parādu (samazināt Atbildētāja uzskaitē esošo Dzīvojamās mājas parādsaistību apmēru par neatgūstamā parāda summu) vai piedāvāt citu īstermiņa vai

- ilgtermiņa risinājumu un lūdz nepārtraukt siltumenerģijas piegādi Dzīvojamai mājai;
- 5.3. informē par Parādnieces parāda apmēru un par visām darbībām, kādas veiktas attiecībā uz parāda piedziņu, un lūdz Atbildētāju sniegt atbildi, kam un kādos termiņos jāsedz Parādnieces parāds, kas uzskatāms par neatgūstamu;
 - 5.4. norāda uz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļā un 17.⁴ panta sestajā daļā noteikto un ka Iesniedzējs kā pārvaldnieks ir Atbildētājam iesniedzis apliecinošus dokumentus par neatgūstamo parādu, un ka Atbildētājam nav tiesības neatgūstamo parādu prasīt no citiem Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem, kā arī norāda, ka Atbildētājam jāievēro Maksātnespējas likuma 5.panta pirmajā daļā noteiktais un jādod iespēja Parādniecei izmantot speciālajā likumā noteiktās tiesība atjaunot savu maksāspēju un tikt atbrīvotai no neizpildītajām saistībām, kas ir radušās līdz maksātnespējas procesa pasludināšanai;
 - 5.5. iesniedz Parādniecei izrakstītos rēķinus un informē par visu maksājumu aprēķinu metodiku;
 - 5.6. lūdz Atbildētāju sniegt informāciju par visiem dokumentiem, kas jāiesniedz, lai Atbildētājs kā pakalpojumu sniedzējs atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.⁴ panta sestajā daļā noteiktajam samazinātu tā uzskaitē esošo parādsaistību apmēru par neatgūstamā parāda summu;
 - 5.7. piedāvā noslēgt vienošanos par norēķinu pagaidu noregulējumu Dzīvojamā mājā.
6. Atbildētājs Iesniedzējam sniegtajās atbildēs (2015.gada 26.jūnijs Nr.3-1.3-1.2.1/3863, 2016.gada 11.janvāris Nr.3-1.3-1.2.1/143, 2016.gada 22.februāris Nr.3-1.3-1.2.1/1090, 2016.gada 20.maijs Nr.3.3-1/2972, 2016.gada 22.jūnijs Nr.3.3-1/3681 un 2016.gada 19.augusts Nr.3-1.3-1.2.1/4878):
 - 6.1. norāda, ka Parādnieces maksātnespējas process nav izbeigts, līdz ar to nav zināma parāda summa, kuras piedziņa nav iespējama;
 - 6.2. aicina Iesniedzēju pēc Parādnieces bankrota procedūras pabeigšanas un saistību dzēšanas procedūru izbeigšanas iesniegt dokumentus, kas apliecina atgūšanas neiespējamību parādam, kas izveidojies laika posmā no 2014.gada 15.janvāra līdz Parādnieces maksātnespējas procesa uzsākšanai par Atbildētāja sniegtajiem pakalpojumiem;
 - 6.3. norāda, ka siltumenerģiju Dzīvojamai mājai piegādā, pamatojoties uz Ministru kabineta 2008.gada 21.oktobra noteikumiem Nr.876 „Siltumenerģijas piegādes un lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumiem Nr.876) un 2011.gada 7.jūlija līgumu Nr.43004927 par siltumenerģijas piegādi un lietošanu (turpmāk arī – Siltumenerģijas piegādes līgums), un Iesniedzējam jāveic maksājumi atbilstoši noteikumiem un Siltumenerģijas piegādes līgumam;
 - 6.4. norāda, ka Atbildētājs pēc Parādnieces saistību dzēšanas un maksātnespējas procesa izbeigšanas izskatīs jautājumu par parāda samazināšanu par neatgūstamā parāda summu, kas izveidojies par pakalpojuma sniegšanu pēc 2014.gada 15.janvāra, norādot, ka Iesniedzēja iesniegtie dokumenti neapliecina parāda esamību konkrēti par Atbildētāja sniegtajiem pakalpojumiem, jo tajos ir norādītas summas par apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem kopumā, lūdzot iesniegt dokumentus (aprēķinus un izrakstītos rēķinus, kas apliecina parādu par Atbildētāja sniegtajiem pakalpojumiem), kā arī lūdz Iesniedzējam iesniegt izrakstīto rēķinu sadales metodiku;

- 6.5. skaidro, ka Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļa ir piemērojama tikai apstākļiem, kas ir iestājušies pēc likuma grozījumu spēkā stāšanās – 2014.gada 15.janvāra; norāda, ka grozījumi Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā stājās spēkā 2014.gada 15.janvārī un ka normatīvajam aktam vai tā daļai nav atpakaļejoša spēka, izņemot likumā paredzētos gadījumus.
7. Atbildētājs 2016.gada 1.novembra Regulatoram sniegtajā paskaidrojumā Nr.3.3-1/5883 par Iesniegumā minētajiem apstākļiem un prasījumiem skaidro, ka:
 - 7.1. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums precīzi nenosaka, kādi tieši dokumenti pārvaldniekam jāiesniedz par neatgūstamā parāda esamību, un, Atbildētāja ieskatā, iesniedzamo dokumentu apjoms ir tieši atkarīgs no konkrētās tiesiskās situācijas;
 - 7.2. pieprasījis Iesniedzējam iesniegt aprēķinu metodiku, pēc kuras tika aprēķināta katra Dzīvojamās mājas dzīvokļa īpašnieka maksājuma daļa par piegādāto siltumenerģiju, lai pārliecinātos par parāda rašanās pamatotību un ticamību, bet Iesniedzējs izvairoties iesniegt minēto informāciju;
 - 7.3. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.¹ daļa noteic, ka netiešo maksājumu situācijā (kad maksājumi pakalpojumu sniedzējam tiek veikti ar pārvaldnieka starpniecību) pārvaldnieka pienākums ir kontrolēt dzīvokļu īpašnieku maksājumus;
 - 7.4. pēc Parādnieces saistību dzēšanas procedūras, atbrīvošanas no atlikušajām saistībām, maksātnespējas procesa izbeigšanas un no Iesniedzēja pieprasīto dokumentu saņemšanas izskatīs jautājumu par parāda samazināšanu par neatgūstamā parāda summu, kas izveidojusies par pakalpojuma sniegšanu pēc 2014.gada 15.janvāra;
 - 7.5. Atbildētājam nav tiesību kādam no siltumenerģijas lietotājiem piemērot citu norēķinu kārtību kā pārējiem saistītā tirgus dalībniekiem, jo šāda darbība var tikt uzskatīta kā sava veida konkurences deformēšana un normatīvo aktu prasību neievērošana.
8. Atbildētājs 2016.gada 12.decembra Regulatoram sniegtajā paskaidrojumā Nr.3.3-1/6535 papildus skaidro, ka:
 - 8.1. pēc 2016.gada 27.maijā no Iesniedzēja saņemtā iesnieguma Nr.2241409 par Dzīvojamās mājas Parādnieces maksātnespējas procesu un neatgūstamo parādu, Atbildētājs nav brīdinājis Iesniedzēju un Dzīvojamās mājas īpašniekus par siltumenerģijas piegādes pārtraukšanu sakarā ar parādiem un ir nodrošinājis Dzīvojamai mājai nepārtrauktu siltumenerģijas piegādi;
 - 8.2. saskaņā ar Atbildētāja izstrādāto nolikumu un metodiskajiem norādījumiem (darbam ar debitoriem par piegādāto siltumenerģiju) līdz maksātnespējas procesa izbeigšanai un parāda norakstīšanai, veicot darbu ar debitoriem un saskaņojot apkures sezonas uzsākšanu, pieteiktā neatgūstamā parāda summa netiek ņemta vērā, pie nosacījuma, ja mājas īpašnieks vai pārvaldnieks ir iesniedzis visus Atbildētāja pieprasītos dokumentus, kas apliecina neatgūstamā parāda izveidošanās pamatotību.
9. Likuma 2.panta otrā daļa noteic nozares, kurās Regulators regulē sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu kā komercdarbību, tostarp enerģētikas nozarē. Sabiedrisko pakalpojumu veidus, kuru sniegšanu regulējamās nozarēs nepieciešams regulēt, nosaka Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumi Nr.1227 „Noteikumi par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem” (turpmāk – Noteikumi Nr.1227).
10. Enerģētikas likuma 46.¹ panta pirmā daļa noteic, ka siltumenerģiju lietotājam piegādā šā likuma 46.panta pirmajā daļā paredzētajā kārtībā un saskaņā ar energoapgādes komersanta

un enerģijas lietotāja noslēgto līgumu par siltumenerģijas piegādi. Ja līgums nav noslēgts, siltumenerģiju lietot aizliegts. Kārtību, kādā energoapgādes komersanti piegādā un enerģijas lietotāji lieto siltumenerģiju, un gadījumus, kādos energoapgādes komersants var pārtraukt energoapgādes pakalpojumu sniegšanu atsevišķiem enerģijas lietotājiem noteic Noteikumi Nr.876.

11. Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļu, ja konstatēta dzīvojamās mājas īpašnieka maksātnespēja vai dzīvojamās mājas īpašnieks miris un ar obligāto izdevumu vai citu ar mājas pārvaldīšanu saistītu parādu piedziņa nav iespējama, pārvaldnieks paziņo par to pakalpojuma sniedzējam, pievienojot attiecīgo informāciju apliecinošus dokumentus.
12. Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.⁴ panta sesto daļu šā likuma 14.panta 4.³ daļā minētajā gadījumā pakalpojuma sniedzēja pienākums ir samazināt tā uzskaitē esošo parādsaistību apmēru par neatgūstamā parāda summu.
13. Likuma 32.panta sestā daļa noteic, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja un lietotāja vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju strīdu par zaudējumiem, maksājuma dokumentiem vai parāda piedziņu izskata tiesa Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, un Enerģētikas likuma 6.panta ceturrtā daļa noteic, ka strīdus par saistību izpildi, kuri izriet no saņemtā pakalpojuma samaksas pienākuma, izskata prasības kārtībā vispārējās jurisdikcijas tiesā.
14. Atbilstoši Likuma 7.panta pirmajā daļā noteiktajam Regulators uzrauga, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā regulējamās nozarēs tiktu ievērots Likums, kā arī regulējamo nozaru speciālie normatīvie akti.
15. Atbilstoši Likuma 4.panta otrajai daļai Iesniedzējs ir sabiedrisko (siltumenerģijas piegādes) pakalpojumu lietotāju – Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības – pilnvarotais pārstāvis, kas veic Dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un saņem no sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja (Atbildētāja) sabiedriskos pakalpojumus (siltumenerģijas piegādi). Saskaņā ar Likuma 4.panta pirmo daļu Atbildētājs ir sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs – energoapgādes komersants, kurš regulējamā nozarē (enerģētikā) sniedz sabiedriskos (siltumenerģijas piegādes) pakalpojumus noteiktā teritorijā un kura darbība sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā tiek regulēta saskaņā ar Likumu un enerģētikas nozares speciālajiem normatīvajiem aktiem.
16. Atbilstoši Likuma 9.panta pirmās daļas 5.punktam un 32.panta pirmajai daļai Regulators kā ārpusstiesas instance izskata strīdus starp sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju un lietotāju vai starp sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem par to tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Regulatora likuma vai regulējamās nozares speciālajiem normatīvajiem aktiem.
17. Atbilstoši Likuma 35.¹ pantam Regulators izvērtē strīdu pēc būtības, konstatē lēmuma pieņemšanai nepieciešamos faktus un izskata strīdu triju mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par strīda izskatīšanas ierosināšanu. Atbilstoši Likuma 35.² panta ceturtajai daļai strīdā iesaistītās puses īsteno savas procesuālās tiesības sacīkstes formā.
18. No Iesniedzēja un Atbildētāja iesniegtās informācijas izriet, ka starp Iesniedzēju un Atbildētāju izlīgums par Iesniegumā minēto strīda priekšmetu nav panākts. Regulators, nosūtot Iesniedzējam un Atbildētājam uzaicinājuma vēstules uz šā jautājuma izskatīšanu Regulatora padomes sēdē, vienlaicīgi ir lūdzis Iesniedzēju un Atbildētāju apsvērt iespēju vienoties par izlīgumu.
19. Atbildētāja pārstāvis Regulatora padomes sēdē uzturēja spēkā Regulatoram sniegtajos paskaidrojumos minēto un izteica gatavību vienoties ar Iesniedzēju par neatgūstamā parāda apmēru Dzīvojamā mājā, kas izveidojies pēc 2014.gada 15.janvāra, ja Iesniedzējs

Atbildētājam iesniegs papildus jautāto informāciju saistībā ar Parādnieces parāda apmēra aprēķinu.

20. Iesniedzēja pārstāvis Regulatora padomes sēdē uzturēja spēkā prasījumu un Atbildētāja piedāvājumu, vienoties ar Iesniedzēju par neatgūstamā parāda apmēru Dzīvojamā mājā, kas izveidojies pēc 2014.gada 15.janvāra, nepieņēma, jo nepiekrīt, ka Atbildētājs pieprasa parāda apmēra aprēķina pamatojumam papildu dokumentus.

Regulators secina

1. Secināms, ka strīds starp Iesniedzēju un Atbildētāju ir par to tiesībām un pienākumiem, kas daļēji izriet no Likuma un regulējamās nozares (enerģētikas) speciālajiem normatīvajiem aktiem un daļēji izriet no Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas un 17.⁴ panta sestās daļas. Tādējādi, izskatot strīdu starp Iesniedzēju un Atbildētāju, Regulators savas kompetences ietvaros primāri vērtē strīda pušu tiesības un pienākumus, kas izriet no Likuma un regulējamās nozares (enerģētikas) speciālajiem normatīvajiem aktiem saistībā ar regulējamo sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu.
2. Regulators secina, ka dzīvojamo māju pārvaldīšanas nozare nav regulējama nozare atbilstoši Likuma 2.panta otrajai daļai un dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumi nav sabiedriskie pakalpojumi atbilstoši Noteikumiem Nr.1227. Nedz Likums, nedz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums neparedz Regulatoram jebkāda veida kompetenci dzīvojamo māju pārvaldīšanas jomā. Ievērojot Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta pirmajā daļā noteikto, Regulators darbojas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros un savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim. Tādējādi, ievērojot Likuma 2.panta otrajā daļā un 32.panta sestajā daļā noteikto, izskatot šo strīdu un skatot sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja un lietotāja tiesības un pienākumus, kas izriet no Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma, Regulatoram savas kompetences ietvaros nav tiesiska pamata pieņemt saistošus lēmumus par Iesniedzēja un Atbildētāja Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā noteiktajām tiesībām un pienākumiem. Strīdā iesaistīto pušu tiesību un tiesisko interešu, kas izriet no Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma, aizsardzību nodrošina tiesa civilprocesa ietvaros.
3. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju (Atbildētāju) un lietotāju (Iesniedzēju kā lietotāju pārstāvi) minēto saistībā ar iespējamo neatgūstamo parādu par siltumenerģijas piegādi Regulatoram ir tiesiski pamatoti ņemt vērā tiktāl, ciktāl tas ir nepieciešams no Likuma un regulējamās nozares (enerģētikas) speciālajiem normatīvajiem aktiem izrietošo Atbildētāja un Iesniedzēja tiesību un pienākumu izvērtēšanai konkrētajā strīdus situācijā par regulējamo sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu un saņemšanu.
4. Regulators, ar Lēmumu Nr.151 ierosinot starp Iesniedzēju un Atbildētāju pastāvošā strīda izskatīšanu daļā un ņemot vērā Iesniedzēja un Atbildētāja iesniegto informāciju, šī strīda ietvaros vērtē tiesiskos un faktiskos apstākļus par to, vai un kad Atbildētājam konkrētajos faktiskajos un tiesiskajos apstākļos ir jāizpilda Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.⁴ panta sestajā daļā noteiktais pienākums, jānodrošina nepārtraukta siltumenerģijas piegāde Dzīvojamai mājai, jānoslēdz ar Iesniedzēju vienošanās par norēķinu pagaidu noregulējumu un vai Atbildētājam, atbilstoši Iesniedzēja ierosinājumam, ir jāgroza siltumenerģijas piegādes līguma norēķinu kārtība.
5. Saistībā ar jautājumu par nepārtrauktu sabiedrisko pakalpojumu (siltumenerģija apgādes jomā) nodrošināšanu Regulators, vērtējot kopsakarā Likumā, enerģētikas nozares

speciālajos normatīvajos aktos un Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā minēto, secina turpmāko. No Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas un 17.⁴ panta sestās daļas izriet, ka likumdevējs ir noteicis parādsaistību gadījumā pakalpojumu sniedzēja rīcībai izņēmumu no vispārējā parādsaistību par sniegtajiem pakalpojumiem normatīvā regulējuma. Siltumenerģijas apgādes jomā Noteikumi Nr.876 paredz, ka lietotāja parādsaistību gadījumā siltumenerģijas piegādes pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs pilnīgi vai daļēji pārtraukt siltumenerģijas piegādi (26.4.apakšpunkts).

6. Savukārt saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļā un 17.⁴ panta sestajā daļā noteikto divos gadījumos – dzīvokļa īpašnieka maksātnespējas gadījumā vai nāves gadījumā – tiek noteikts pakalpojumu sniedzējam pienākums samazināt tā uzskaitē esošo parādsaistību apmēru par neatgūstamā parāda summu, pie nosacījuma, ja ar obligāto izdevumu vai citu ar mājas pārvaldīšanu saistītu parādu piedziņa nav iespējama un pārvaldnieks ir informējis pakalpojumu sniedzēju par izveidojušos parādu minēto divu gadījumu sakarā. Tādējādi Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļā un 17.⁴ panta sestajā daļā noteiktais ir izņēmums Noteikumu Nr.876 26.4.apakšpunkta piemērošanai gadījumā, kad parādsaistības par siltumenerģijas piegādi veido iespējami neatgūstamais parāds Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē (ja ir konstatēta dzīvokļa īpašnieka maksātnespēja vai dzīvokļa īpašnieks ir miris). Energoapgādes komersantam ir saistoši ievērot Noteikumu Nr.876 26.4.apakšpunktā minēto tiesību īstenošanas izņēmumu laika posmā, kamēr norit maksātnespējas process (līdz maksātnespējas procesa pabeigšanai) vai mantošanas process (līdz mantošanas procesa noslēgumam), jo tikai šo abu veidu procesu noslēgumā top zināms, vai ir neatgūstamais parāds, proti, ka parāda piedziņa nav iespējama un energoapgādes komersantam ir pienākums samazināt tā uzskaitē esošo parādsaistību apmēru par neatgūstamā parāda summu. Savukārt, ja dzīvojamā mājā par siltumenerģijas piegādi ir izveidojies cita veida parāds, nevis Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļā minētais, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.¹ daļā ir noteikts pārvaldnieka pienākums kontrolēt dzīvojamās mājas īpašnieka maksājumus, tajā skaitā celt tiesā citu dzīvojamās mājas īpašnieku interesēs prasību pret dzīvojamās mājas īpašnieku par maksājumu saistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi.
7. No šajā strīdā konstatētajiem faktiem secināms, ka Atbildētājs ir atbilstoši Likuma 22.panta pirmajā daļā noteiktajam pienākumam nodrošinājis nepārtrauktu siltumenerģijas piegādes pakalpojumu Dzīvojamai mājai un attiecībā uz iespējamo neatgūstamo parādu Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē nav piemērojis Noteikumu Nr.876 26.4.apakšpunktā paredzētās tiesības pārtraukt sniegt pakalpojumu, ja lietotājs par piegādāto siltumenerģiju noteiktajos termiņos nav veicis norēķinus atbilstoši līguma nosacījumiem. Vienlaicīgi Atbildētājs ir paudis gatavību pēc Parādnieces maksātnespējas procesa izbeigšanas izskatīt jautājumu par Atbildētāja uzskaitē esošo parādsaistību apmēra samazināšanu par Parādnieces neatgūstamā parāda (Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē) summu.
8. Mūsdienu tiesību doktrīnā par tiesību normu piemērošanas loģisko shēmu un subsumpciju kā metodi uzsvērts, ka „subsumpcija ir izšķiramā dzīves gadījuma juridiski nozīmīgo apstākļu (faktiskā sastāva) detalizēta izvērtēšana, pamatojoties uz tiesību normas sastāva pazīmēm, lai noskaidrotu, vai faktiskais sastāvs ir viens no normas sastāva gadījumiem.” (sk. *Juridiskās metodes pamati. 11 soļi tiesību normu piemērošanā. Rakstu krājums Dr.hab.iur. profesora Edgara Melķiša zinātniskā redakcijā, Rīga, 2003, 26.lpp.*). Tādējādi, lai Atbildētājs varētu ievērot Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļā un 17.⁴ panta sestajā daļā noteikto, Atbildētājam ir jāpārliecinās, ka Dzīvojamās mājas

Parādnieces situācijas faktiskais sastāvs ir viens no Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas sastāva gadījumiem. Līdz ar to Atbildētāja nostāja izpildīt Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.⁴ panta sestā daļā noteikto pienākumu tikai pēc Parādnieces maksātnespējas procesa noslēguma ir pamatota, jo nav zināms, ar kādu rezultātu noslēgsies Parādnieces maksātnespējas process, piemēram, iespējams, ka Parādnieces maksātnespējas procesa ietvaros kreditoriem to prasījumi tiek pilnībā vai daļēji apmierināti, tādējādi ir iespējamas izmaiņas neatgūstamā parāda apmērā, vai arī Parādniece, iespējams, neizpildīs kādus pienākumus maksātnespējas procesa ietvaros, tādējādi zaudējot Maksātnespējas likumā noteikto iespēju tikt atbrīvotai no visām saistībām (Maksātnespējas likuma 164.panta pirmā un otrā daļa, 165.panta sestā daļa). Līdz ar to jautājums par Parādnieces parādsaistību apmēru un vai šīs parādsaistības būs uzskatāmas par neatgūstamo parādu (Maksātnespējas likuma 164.panta pirmā daļa) būs zināms tik brīdī, kad noslēgsies Parādnieces maksātnespējas process.

9. Tātad no lietas apstākļiem izriet, ka Atbildētājs piekrīt pildīt Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.⁴ panta sestajā daļā noteikto pienākumu. Vienlaikus Atbildētājs vēlas pārliecināties par Iesniedzēja aprēķinātā Parādnieces iespējami neatgūstamā parāda (par siltumenerģijas piegādi) apmēra pamatotību. Atbildētāja prasība Iesniedzējam iesniegt laika posmā no 2014.gada janvāra līdz 2014.gada novembrim par piegādāto siltumenerģiju izrakstīto rēķinu summu sadali, aprēķinot maksu par 1m² dzīvokļa kopējās platības apkuri, maksu par ūdens uzsildīšanu un karstā ūdens cirkulāciju, Regulatora ieskatā, ir pamatota saskaņā ar turpmāk minēto. Lai Atbildētājs varētu samazināt tā uzskaitē esošo parādsaistību apmēru par neatgūstamā parāda summu (Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.⁴ panta sestā daļa), Atbildētājam neatkarīgi no cita veida juridiskos procesos aprēķinātiem Parādnieces parāda apmēriem ir tiesības pārliecināties par neatgūstamā parāda (par siltumenerģijas piegādi) apmēra aprēķina pamatotību, jo Atbildētāja pienākums ir samazināt tā uzskaitē esošo parādsaistību apmēru par neatgūstamā parāda summu, kas izveidojusies tikai par Atbildētāja sniegtajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem. Tādējādi Atbildētājam nepieciešams izsekot, kā bija jāaprēķina Dzīvojamā mājā maksājumi par saņemto siltumenerģijas piegādi un vai pieteiktais neatgūstamā parāda apmērs ir Parādnieces maksājumu daļa par Atbildētāja siltumenerģijas piegādi. Turklāt Regulators nesaskata Iesniedzēja pusē šķēršļus iesniegt Atbildētājam tā jautāto informāciju, jo īpašnieku kopības pienākumos ir apstiprināt kritērijus un metodiku, pēc kādiem tiek noteikta, aprēķināta un uzskaitīta katra dzīvojamās mājas īpašnieka maksājamā daļa par dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamajiem pakalpojumiem (Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.² panta trešās daļas 4.punkts un ceturtā daļa).
10. No lietā esošajiem Atbildētāja paskaidrojumiem izriet, ka Iesniedzējs nav līdz šī strīda izskatīšanas dienai iesniedzis Atbildētājam jautāto pamatojošo informāciju par Parādnieces iespējami neatgūstamā parāda (Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē) par siltumenerģijas piegādi apmēra aprēķinu. Vienlaikus Regulators secina, ka atbilstoši Likuma 32.panta sestajā daļā un Enerģētikas likuma 6.panta ceturtajā daļā noteiktajam, izskatot strīdu starp Iesniedzēju un Atbildētāju, Regulatoram savas kompetences ietvaros nav tiesiska pamata skatīt pēc būtības strīdu daļā, kas saistīta ar izveidojušos parādu (tai skaitā parāda apmēru, parāda noteikšanas aprēķiniem) par siltumenerģijas piegādi Dzīvojamai mājai. Līdz ar to, ja Iesniedzējs un Atbildētājs nespēj panākt vienošanos par Parādnieces iespējami neatgūstamā parāda (Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē) par siltumenerģijas piegādi apmēra aprēķina pamatotību, tad minētais jautājums strīda pusēm jārisina tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

11. Likumdevējs Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā nav noteicis dokumentu veidus, kādus pārvaldniekam ir pienākums iesniegt pakalpojumu sniedzējam saistībā ar neatgūstamajiem parādiem Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē. Iesniedzējs Iesniegumā ir lūdzis, lai Regulators nosaka, kādus dokumentus Atbildētājs ir tiesīgs pieprasīt, lai pārliecinātos par neatgūstamā parāda esamību un apmēru, bet nedz Likums, nedz regulējamās nozares (enerģētikas) speciālie normatīvie akti neparedz Regulatoram kompetenci noteikt izsmēlošu dokumentu kopumu, kādu sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs pieprasīt dzīvojamās mājas īpašniekam vai pārvaldniekam, risinot situācijas par neatgūstamajiem parādiem Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē. Tādējādi secināms, ka iesaistītajām pusēm (dzīvokļu īpašniekiem, pārvaldniekam un pakalpojumu sniedzējiem) ir dotas tiesības brīvi savstarpēji vienoties par dokumentu kopumu, kas pierādītu neatgūstamā parāda Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē esamību, apmēru un aprēķina pareizību. Lai Atbildētājs varētu veikt nepieciešamās darbības, lai samazinātu tā uzskaitē esošo parādsaistību apmēru par neatgūstamā parāda summu par siltumenerģijas piegādi, Iesniedzējam ir jāpierāda Parādnieces konkrētais parādsaistību par siltumenerģijas piegādi apmērs. Regulatora ieskatā, iesaistītajām pusēm ir aktīvi jāsadarbojas, lai panāktu savstarpēju vienošanos par nepieciešamo dokumentu kopumu, kas pamato Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļā noteikto tiesisko apstākļu iestāšanos.
12. Attiecībā par Atbildētāja viedokli par neatgūstamo parādu (par siltumenerģijas piegādi) uzskatīt tikai to Parādnieces nesamaksāto maksājumu apmēru, kas izveidojies ar brīdi, kad spēkā stājās Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļa un 17.⁴ panta sestā daļa (no 2014.gada 15.janvāra), secināms, ka tas ir atbilstošs Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likumā noteiktajam, jo minētajām Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma normām nav paredzēts atpakaļejošs spēks.
13. Saistībā ar Iesniedzēja prasījumu uzlikt par pienākumu Atbildētājam izdarīt izmaiņas noslēgtajā siltumenerģijas piegādes līguma norēķinu kārtībā saistībā ar neatgūstamo parādu Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē, Regulators secina, ka nedz Likums, nedz enerģētikas nozarē (siltumenerģijas apgādes jomā) sniedzamo sabiedrisko pakalpojumu nosakošie normatīvie akti, nedz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma normas neparedz energoapgādes komersantam pienākumu risināt neatgūstamā parāda jautājumu, kas izriet no Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas un 17.⁴ panta sestās daļas, rakstveida vienošanās ietvaros. Tādēļ Regulatoram nav tiesiska pamata ar lēmumu uzdot Atbildētājam pienākumu noslēgt minētā satura vienošanos ar Iesniedzēju (kā Dzīvojamās mājas īpašnieku kopības pilnvaroto pārstāvi). Vienlaikus Regulators secina, ka Atbildētājs atbilstoši Noteikumos Nr.876 minētajam par siltumenerģijas līguma noslēgšanu un norēķinu kārtību ar Iesniedzēju noslēgtajā Siltumenerģijas piegādes līgumā ir vienojies par piegādātās siltumenerģijas norēķinu kārtību, kas atbilst Noteikumos Nr.876 36.punktā minētajam.
14. Secināms, ka normatīvais regulējums paredz siltumenerģijas piegādes pakalpojumu sniedzēja un lietotāja galvenos pienākumus neatgūstamā parāda (Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē) situācijā, proti, ja konkrētajā situācijā ir konstatēti faktiskie apstākļi, kas atbilst Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas tiesiskajiem apstākļiem, tad pakalpojumu sniedzējam saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.⁴ panta sestajā daļā noteikto ir pienākums samazināt tā uzskaitē esošo parādsaistību apmēru par neatgūstamā parāda summu un attiecīgi, kamēr norit maksātnespējas process vai mantojuma process, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs nav tiesīgs īstenot Noteikumos Nr.876 minētās tiesības pārtraukt siltumenerģijas piegādi.

Būtiski, lai pakalpojumu sniedzējam pārvaldnieks ir iesniedzis pamatojošu informāciju par iespējamā neatgūstamā parāda (Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē) pastāvēšanu, tā apmēru un aprēķina pamatotību.

15. Regulatora ieskatā, Atbildētājs, ja saskata tam nepieciešamību un pamatotību, var civiltiesībās noteiktā līgumu slēgšanas brīvības principa ietvaros izvērtēt, slēgt vai neslēgt ar Iesniedzēju (kā Dzīvojamās mājas īpašnieku kopības pilnvaroto pārstāvi) rakstveida vienošanos, tādējādi papildus normatīvajos aktos noteiktajam nosakot arī civiltiesiskā dokumentā tiesisko kārtību, kā puses rīkojas, ja ir izveidojies neatgūstamais parāds Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē.

Nemot vērā visu iepriekš minēto, saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 21.oktobra noteikumu Nr.876 „Siltumenerģijas piegādes un lietošanas noteikumi” 3.punktu, 26.4.apakšpunktu, 36.punktu, pamatojoties uz Enerģētikas likuma 46.panta pirmo daļu, 46.¹ panta pirmo daļu un likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 1.pantu, 6.panta otro daļu, 7.panta pirmo daļu, 9.panta pirmās daļas 5.punktu, 22.panta pirmo daļu, 32.panta pirmo un piekto daļu, 35.¹ pantu, 35.⁴ panta trešo daļu,

padome nolemj:

noraidīt Iesniedzēja prasību un atzīt, ka šī strīda ietvaros izvērtētā Atbildētāja rīcība saistībā ar iespējami neatgūstamo parādu Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta 4.³ daļas izpratnē nav pretrunā ar likumā „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” un enerģētikas nozares speciālajos normatīvajos aktos noteikto.

Saskaņā ar likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 35.⁴ panta ceturto daļu, ja strīdā iesaistītā puse nav apmierināta ar Regulatora lēmumu par strīda izskatīšanu, tā ar prasības pieteikumu par strīda priekšmetu ir tiesīga vērsties tiesā vai šķīrējtiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā 30 dienu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par strīda izskatīšanu, un tiesa vai šķīrējtiesa šādu strīdu izskata pēc būtības.

Lēmums stājas likumīgā spēkā atbilstoši likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 35.⁴ panta sestajā un septītajā daļā noteiktajam.

Priekšsēdētājs

R.Irkliis